

Kako se EU priprema za dolazeću zimu?

Sledi zamrzavanje cene energije u EU?

Kako Evropa štiti domaćinstva od rastućih troškova energije?

Brisel najavljuje reformu tržišta električne energije

Šefica Evropske komisije Ursula von der Leyen izjavila je da Brisel priprema intervenciju za odvajanje cena električne energije od skokovitog rasta cene gasa, kao i dugoročnije reforme kako bi se osiguralo da cene struje odražavaju jeftiniju obnovljivu energiju.

Evropa je 'penzionisala' ugalj u korist OIE i sada joj je preko potreban gas

Udeo uglja u proizvodnji struje u EU do kraja godine na +20% - Euracoal

SADRŽAJ

Von der Lejen najavljuje reformu tržišta električne energije	OVDE
Ministri energetike EU raspravljaju o ograničenju cene gasa, hitnoj pomoći za likvidnost – dokument	OVDE
Reuters: Kako bi Evropa mogla ograničiti skok cena energije?	OVDE
Evropske cene energije pale posle najave restrukturiranja tržišta	OVDE
Kako se članice EU pripremaju za dolazeću zimu?	OVDE
Evropske vlade izdvojile su oko 280 milijardi evra da ublaže energetska krizu (Tabela)	OVDE
Zemlje EU pribegavaju smanjenju PDV-a u borbi protiv energetske inflacije	OVDE
Traži se neodložno zamrzavanje cene energije u Evropskoj uniji	OVDE
Nemačka podeljena oko reforme tržišta električne energije koju je predložila EU	OVDE
ACER želi hitnu reviziju pravila o ograničenju cena za dan unapred	OVDE
Referentne evropske cene električne energije prvi put iznad 1.000 evra	OVDE
CEO Shell-a: Visoke cene energije i štednja goriva trajaće godinama	OVDE
Kako Evropa štiti domaćinstva od rastućih troškova energije	OVDE
Energetska kriza u EU se produbljuje kako suša pogađa proizvodnju električne energije	OVDE
Britanski regulator podiže gornju granicu cena energije	OVDE
Račun Italije za uvoz energije udvostručio se na 100 milijardi evra	OVDE
Evropa je 'penzionisala' uglj u korist OIE i sada joj je preko potreban gas	OVDE
Mapa: Odakle se Evropa snabdeva prirodnim gasom	OVDE
ACER predao Evropskoj komisiji revidirani mrežni kodeks o sajber-sigurnosti električne energije	OVDE
Udeo uglja u proizvodnji struje u EU do kraja godine na +20% - Euracoal	OVDE
Tarifni plan energetske regulatora 'krajnje nepravilan'	OVDE
Evropska kriza pokazuje vrednost uglja, kaže južnoafrički ministar	OVDE

Von der Lejen najavljuje reformu tržišta električne energije

BLED - Šefica Evropske komisije Ursula von der Leyen izjavila je 29. avgusta da Brisel priprema intervenciju za odvajanje cena električne energije od skokovitog rasta cene gasa, kao i dugoročnije reforme kako bi se osiguralo da cene struje odražavaju jeftiniju obnovljivu energiju.

Cene energije koje lete u nebo razotkrile su limite u strukturi evropskog tržišta električne energije, rekla je predsednica Evropske komisije Ursula von der Lejen, najavljujući plan za strukturnu reformu tog tržišta, javljaju **agencije**.

Bloomberg piše da Evropa razmatra intervencije bez presedana na energetskom tržištu, uključujući ograničavanje cena, smanjenje potražnje za električnom energijom i vanredne poreze na dobit energetskih i komunalnih kompanija.

Dvadeset sedam zemalja EU-a nije se složilo poslednjih meseci oko toga treba li intervenisati na energetskim tržištima, budući da je smanjena isporuka ruskog gasa Evropi povećala troškove električne energije.

Tržište je "razvijeno u sasvim drugačijim okolnostima", rekla je Von der Lejen u govoru na Strateškom forumu na Bledu. "Zato mi, Komisija, sada radimo na hitnoj intervenciji i strukturnoj reformi tržišta električne energije", rekla je, ne ulazeći u pojedinosti promena koje se razmatraju.

Vanredan sastanak evropskih ministara za energiju planiran je za 9. septembar.

Cene električne energije na evropskom tržištu određuje najskuplji izvor energije, a to je trenutno gas koji koriste termoelektrane.

Reforma bi mogla omogućiti potrošačima da plaćaju manje za jeftiniju struju dobijenu solarnom energijom ili energijom vetra.

Ministri energetike EU raspravljaju o ograničenju cene gasa, hitnoj pomoći za likvidnost - dokument

Fotografija sa sastanka EU ministara energije u Amijenu (Francuska) u januaru ove godine

BRISEL – Evropski ministri će razgovarati o posebnim merama za obuzdavanje rastućih troškova energije, od ograničenja cena prirodnog gasa do prekida trgovine energetskim derivatima, pokazuje dokument u koji je **Reuters** imao uvid.

Ministri EU-a sastaju se 9. septembra kako bi razgovarali o hitnim merama u celom bloku kao odgovor na rastuće cene gasa i električne energije, koje guše evropsku industriju i povećavaju račune za domaćinstva.

U dokumentu, koji je pripremila Češka, aktuelni predsedavajući EU, navodi se da će ministri razmotriti hitnu ponudu "paneuropske kreditne linije" za aktere na energetskom tržištu koji se suočavaju s previše zahteva za marginu (eng. margin call - poziv za marginu događa se kada sredstva na računu padnu ispod minimalne margine potrebne za trgovinu, prisiljavajući tvrtku da je osigura s više gotovine).

Dokument EU-a navodi: "Zahtevi za marginom za terminske ugovore porasli su s povećanom dnevnom kolebljivošću cena. To sve većem broju firmi čini gotovo nemoguće da zadrže otvorene svoje pozicije zaštite, što dovodi do njihovog povlačenja s tržišta fjučersa."

Komunalna preduzeća prodaju većinu svoje električne energije nekoliko godina unapred kako bi zajamčili fiksnu cenu, u dogovoru koji od njih zahteva da polože "minimalnu maržu" na račun kao sigurnosnu mrežu ako zakasne pre nego što počnu proizvoditi električnu energiju.

Sve hitne mere EU trebalo bi da predloži Evropska komisija, koja trenutno izrađuje predloge.

Dokument je ponovio predloge Komisije s kraja avgusta za smanjenje potrošnje električne energije u EU i za ograničenja cena električne energije za elektrane koji ne rade na prirodni gas.

Dokument je pokazao da će ministri energetike EU takođe raspravljati o potencijalnim ograničenjima marži koje berze energije mogu tražiti i privremenoj suspenziji evropskih tržišta derivata energije.

Reuters: Kako bi Evropa mogla ograničiti skok cena energije?

FRANKFURT/BRISEL – U osvrtu na najavu Brisela u pripremi vanrednog plana reforme evropskog tržišta energije, **Reuters** piše da bi promena energetske sistema 27 zemalja EU mogla bi biti složena i dugotrajna, jer su prekograničnoj trgovini energetske proizvoda među članicama bloka bila potrebne dve decenije da se pojavi i učvrsti.

Evo zašto Evropa razmatra reforme energetske tržišta i što bi one mogle uključivati:

Zašto je cena struje vezana za gas?

U energetske sistemu EU veleprodajna cena električne energije određena je poslednjom elektranom koja je potrebna da zadovolji ukupnu potražnju.

Vetroelektrane, nuklearne elektrane, elektrane na uglj i gas, kao i svi drugi generatori nadmeću se na tržištu električne energije, s najjeftinijim izvorima na prvom mestu, a slede ih skuplji izvori poput prirodnog gasa. TE na gas često određuju cenu u ovom sistemu.

Ideja je da budući da svi proizvođači prodaju svoju energiju po istoj ceni, jeftiniji generatori iz obnovljivih izvora na kraju imaju veću profitnu maržu – što podstiče više ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora koja je potrebna Evropi kako bi postigla ciljeve klimatskih promena.

Međutim zemlje, uključujući Španiju, rekle su da je sistem nepravedan jer rezultira jeftinom obnovljivom energijom koja se prodaje potrošačima po istoj ceni kao i skuplja energija temeljena na fosilnim gorivima.

Cene prirodnog gasa su skočile jer je Rusija smanjila količine koje šalje u Evropu. Cene gasa određene su globalnom konkurencijom za gorivo, a evropski kupci se nadmeću sa firmama u drugim zemljama u nabavci neruskog gasa.

Rezultat je bio povećanje cene proizvodnje električne energije iz gasa u Evropi, što je rezultiralo višim ukupnim cenama električne energije.

Drugi faktori koji podižu cene struje uključuju probleme s francuskim nuklearnim postrojenjima i jaku sušu u Evropi koja je otežala proizvodnju hidroenergije i uticala na isporuke uglja.

Nemački referentni ugovor o struji za 2023. 29. avgusta je dostigao 1.050 evra po megavat satu (MWh), 14 puta više od nivoa od pre godinu dana.

Kako bi EU mogla promeniti cene energije?

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen (Leyen) izjavila je da EU mora razdvojiti cenu gasa i struje, ne navodeći dodatne pojedinosti.

Češka, koja predsedava EU, prikuplja podršku za ograničenje cene gasa koji se koristi za proizvodnju električne energije.

Ideja ograničavanja cena gasa ili struje dugo je imala podršku Španije, Belgije i drugih, a sada i doskora nevoljnih Austrije i Nemačke.

Francuska je među državama koje se zalažu za odvajanje cene električne energije od cene gasa.

Jedna opcija, koju je predložio italijanski premijer Mario Dragi (Draghi), bila bi da se zemlje EU dogovore o ograničenju cene gasa koji se uvozi iz Rusije. Kritičari kažu da bi to donelo rizik da Rusija potpuno prekine snabdevanje Evrope gasom.

Druga bi opcija mogla biti da vlade ograniče cenu gasa i plaćaju gasnim kompanijama razliku između ograničene cene i više tržišne cene.

Zemlje, uključujući Nemačku i Holandiju, ranije su se protivile tome jer bi to vodilo subvencionisanju proizvodnje fosilnih goriva javnim sredstvima za koja su rekli da bi se bolje potrošila na prelazak na jeftiniju čistu energiju.

Ostale opcije mogle bi uključivati ograničavanje sudelovanja finansijskih špekulanata na tržištima gasa ili uspostavljanje paralelnog tržišta za energiju na prirodni gas, odvojenog od postojećeg tržišta električne energije.

Koji su potencijalni nedostaci?

Visoke cene gasa su finansijski podsticaj za industrije i domaćinstva da smanje potrošnju gasa.

Ograničenje cene gasa ograničilo bi taj podsticaj, a kritičari kažu da bi moglo čak podstaknuti veću upotrebu gasa kada vlade budu uvodile politike za smanjenje potrošnje.

Neki analitičari sugerišu da bi ciljane finansijske potpore za domaćinstva s niskim prihodima i preduzeća koja su najviše pogođena skokom

cena bila bolja opcija od ishitrene rekonstrukcije tržišta.

Ostaju i druga pitanja o tome kako bi vlade mogle ograničiti troškove energije na gas na način koji ne podstiče vlasnike gasnih elektrana da proizvode manje energije kada je to državama hitno potrebno.

Evropske cene energije pale posle najave restrukturiranja tržišta

LONDON - Cene gasa i električne energije padaju u Evropi, povlačeći se dalje od nedavnih rekordnih visina, nakon što su nacionalni čelnici i čelnica Evropske komisije najavili da će preduzeti korake za ublažavanje energetske krize, piše *Volstrit džurnal* (The Wall Street Journal).

Fjučerski prirodnog gasa pali su 30. avgusta za više od 8%, povećavajući svoje gubitke poslednje nedelje avgusta na preko 20%.

Cene nemačke struje za isporuke početkom 2023. pale su za više od petine. Analitičari, međutim, kažu da bi cene mogle ponovno skočiti, posebno uz slabo trgovanje i velike zahteve za maržom koji pojačavaju oscilacije.

Zasebno, podaci su pokazali da je EU na putu da postigne svoje ciljeve zimskog skladištenja gasa dva meseca ranije.

Kako se članice EU pripremaju za dolazeću zimu?

BRISEL - Evropski lideri nameravaju da signaliziraju da će svi morati da odrade svoj deo posla dok skiciraju nacionalne planove za uštedu energije uoči zimske krize.

Rezerve gasa u EU trenutno su popunjene 71 odsto — oko 9 odsto manje od cilja koji je blok postavio ranije ovog leta do 1. novembra — i zemlje su se obavezale da će smanjiti svoju potražnju za gasom za 15 odsto do marta u okviru mera racionalizacije u celom bloku.

Ulozi nisu isti u celom bloku. U Nemačkoj i Italiji, odricanje od ruskog gasa teško bi pogodilo industriju i uticalo na sposobnost ljudi da greju svoje domove. U Švedskoj i Finskoj, gde gas čini manji deo ukupnog energetskeg miksa, uticaj bi bio manje drastičan.

Brojne rizične zemlje, uključujući Nemačku i Francusku, osmislile su planove za smanjenje potrošnje energije.

Portal **Politico** prenosi mere koje nameravaju, ili su već preduzele neke članice EU:

Francuska

Plan: Francuska je sredinom jula objavila plan „energetske trezvenosti“. Većina mera je još u fazi nacрта i trebalo bi da bude predstavljena do kraja septembra. Ministarka za tranziciju energije Agnes Panije-Rinašer (Agnès Pannier-Runacher) već je naznačila da vlada ima za cilj da zabrani radnjama da ostavljaju svoja vrata otvorena dok rade klima uređaj i grejanje. Takođe želi zabranu za svetleće oglašavanje u svim gradovima između 1 i 6 sati ujutro - mera koja se već primenjuje na gradove s manje od 800.000 stanovnika.

Efekat: Novi plan treba da smanji potrošnju energije u Francuskoj za 10 posto u odnosu na 2019. do 2024. Francuska dobija oko petinu svojih zaliha gasa iz Moskve.

Španija

Plan: Španija je zauzela radikalniji pristup od drugih zemalja EU, izdajući početkom avgusta dekret kojim se preduzećima nalaže da zaustave

klimatizaciju na 27 stepeni leti i grejanje na 19°C ove zime. Vlada je takođe poručila prodavnicama da ugrade automatske brave kako bi sprečile da vrata ostanu otvorena dok sistemi grejanja rade, i da se postaraju da njihovi izlozi budu u mraku od 22 sata. Slične mere su već na snazi za javne zgrade. Mere su za sada fakultativne za domaćinstva.

Efekat: Madrid dobija samo oko 10 posto svog gasa iz Moskve. Ipak, Španija je rekla da takve promene u ponašanju mogu "kratkoročno smanjiti potražnju za gasom i naftom za 5 posto" i pomoći će zemlji da postigne svoj cilj smanjenja potrošnje gasa za 7 posto do marta.

Nemačka

Plan: Uprkos tome što je jedan od najglasnijih zagovornika uštede energije, Berlin još uvek nema obavezujući plan za smanjenje potrošnje energije. Krajem jula izdat je niz preporuka, od kojih će neke postati pravno obavezujuće. Vlada je pozvala javne i poslovne zgrade da prestanu sa grejanjem "prostorija u kojima ljudi ne provode redovno vreme", kao što su hodnici i velike sale. Takođe je preporučila da velike industrije implementiraju mere za uštedu energije koje se "ekonomski isplate u roku od dve godine". Kako bi podržao domaćinstva u uštedi energije, Berlin se takođe rešio zahteva da stanari održavaju minimalnu temperaturu u stanovima.

U nedostatku obavezujućih pravila, određeni broj nemačkih gradova i država usvojio je sopstvene mere, na primer smanjenje ulične rasvete i postavljanje temperaturnih ograničenja u javnim zgradama. Glavni grad gasi reflektore koji osvetljavaju 200 svojih istorijskih zgrada i spomenika, dok je Bavarska izdala vlastiti plan za uštedu energije u zgradama javne uprave.

Čuvena kelnska katedrala više neće biti osvetljena noću

foto Getty

Efekat: Nemačka je posebno zavisna od ruskog uvoznog gasa, koji pokriva oko trećinu njenih potreba za tim energentom.

Italija

Plan: Za sada nijedan. Uprkos tome što je Italija jedna od zemalja EU koje najviše zavise od ruskog gasa – sa oko 40 odsto uvozom pokrivene potrošnje prošle godine – ministar za ekološku tranziciju Roberto Singolani (Cingolani) je početkom avgusta rekao da neće biti „drakonskih“ mera za smanjenje potražnje. Međutim, u julu je vlada objavila da izrađuje plan za hitne uštede koji bi mogao uključivati ograničavanje grejanja na 19°C zimi i hlađenje na 27°C leti, smanjenje ulične rasvete noću i rano zatvaranje prodavnica.

Efekat: Italija želi da smanji potražnju gasa za 7 posto do marta iduće godine, delom povećanjem proizvodnje električne energije na ugalj.

Singolani je ranije rekao da bi smanjenjem grejanja za 1C u zgradama moglo uštedeti do 2 milijarde kubnih metara gasa godišnje. On je takođe insistirao da će Italija "biti dobro" do februara čak i ako Rusija u potpunosti prekine isporuku gasa, jer je Rim poslednjih meseci obezbedio niz novih gasnih sporazuma..

Poljska

Plan: Varšava nije iznela nacionalni plan za uštedu energije. S obzirom da su isporuke ruskog gasa već pale na nulu, veliki deo poljske političke debate fokusiran je na pretnju nestašice uglja koja bi mogla ostaviti neka domaćinstva bez grejanja ove zime.

Premijer Mateuš Moravjecki je u julu apelovao na Poljake da izoluju svoje domove uoči, kako je rekao, "teške" grejne sezone. U istom govoru je najavio da će zemlja izdvojiti "dodatne milijarde" za svoj program čistog vazduha, pružajući subvencije vlasnicima kuća za bolju izolaciju i kupovinu čistijih sistema grejanja.

Efekat: Poljska se oslanjala na Rusiju za oko 40 posto svojih potreba za gasom, ali gas učestuje sa samo 9 u energetsom miksu zemlje.

Nedostatak uglja mogao bi mnogo teže pogoditi zemlju jer analitičari strahuju da će zemlji nedostajati između 1 milion i 2 miliona tona uglja tokom zime.

Češka republika

Plan: Za sada nema plana. U julu je češko ministarstvo trgovine objavilo "priručnik" za uštedu energije koji nudi besplatne konsultacije za energetske efikasnu obnovu i savete, uključujući zasenjenje prozora i gašenje svetla. Navodno se pripremaju neke izmene propisa, uključujući skraćenje zvanične sezone grejanja.

Efekat: Češka je gotovo u potpunosti zavisna od ruskog gasa, pri čemu najveći deo odlazi u industriju, a oko jedne četvrtine se koristi za grejanje domaćinstava. Prosečna potrošnja gasa po stanovniku takođe je 20 posto veća od proseka EU, što znači da bi smanjenje potražnje moglo imati veliki uticaj. Prag je rekao da će povećati proizvodnju uglja u hitnim slučajevima, dok zvaničnici takođe traže od Holandije više utečenog prirodnog gasa i ohrabruju prelazak na toplotne pumpe kako bi se smanjio uticaj gasne krize.

Irska

Iako Irska nije povezana sa gasnim sistemom EU, sve veći trošak gasa utiče na irske korisnike.

Ranije ove godine, Vlada je pokrenula kampanju Smanji upotrebu kako bi pomogla u uštedi potrošnje energije i troškova.

Podstiče ljude da voze manjim brzinama kako bi smanjili potrošnju goriva, da koriste električne uređaje kao što su mašine za pranje rublja van vršnih sati od 16 do 19 sati, da koriste tajmere za grejanje doma i tople vode, smanje termostat na 20°C i više koriste javni prevoz.

Belgija

Poput Nemačke, Belgija cilja na svoju populaciju od preko 11 miliona ljudi kako bi malo smanjila potrošnju gasa i nafte "jer 11 miliona malih bitova... čini veliku razliku".

Kampanja nudi ukućanima niz saveta uključujući kako prilagoditi grejanje, zagrevati samo prostorije koje koriste, redovno odmrzavanje zamrzivača (sloj leda od 2 mm troši 10% više energije), hodanje, skuter ili bicikl za kratke udaljenosti, i koristite mikrotalasnu rernu za podgrejavanje hrane (koristi do četiri puta manje energije od indukcije ili ringle na sa gas.

Za razliku od Nemačke, Belgija se ne oslanja previše na rusku energiju. Uvozi gas iz Norveške i Velike Britanije, ima LNG terminal u Zebrugeu i ima strateške rezerve gasa koje će se napuniti na vreme za zimu.

Holandija

Holandska vlada zamolila je ljude da se kraće tuširaju i ugase centralno grejanje. Vladina kampanja je pozvala ljude da nose tople džempere i čarape ili papuče kako bi mogli smanjiti grejanje u svojim domovima za jedan stepen u hladnijim mesecima.

Preuzevši vodeću ulogu u tome, vlada je u aprilu najavila da će koristiti manje klimatizacije leti i smanjiti grejanje sa 21C na 19C u 200 svojih kancelarijskih blokova ove zime.

Grčka

Grčka je takođe pozvala kompanije da svoje grejanje i klimatizaciju podese na 19C, odnosno 27C. U velikoj meri zavisna od ruskog gasa (40% potreba), Grčka je uvela 'operaciju termostat' kako bi smanjila potrošnju.

Švajcarska

Švajcarska nije članica EU, ali bi se mogla uskladiti s planovima bloka za smanjenje potrošnje gasa za 15 posto ove zime, rekla je ministarka energetike Simoneta Somaruga.

Ona je rekla da će vlada započeti kampanju u tom smislu u narednim sedmicama i da će se zalagati za isključenje grejanja u javnim zgradama.

Ona je dodala da je poziv švajcarske komisije za struju da se domaćinstva snabdeju svećama u slučaju nestanka struje ove zime "poziv na buđenje za sve".

Britanija

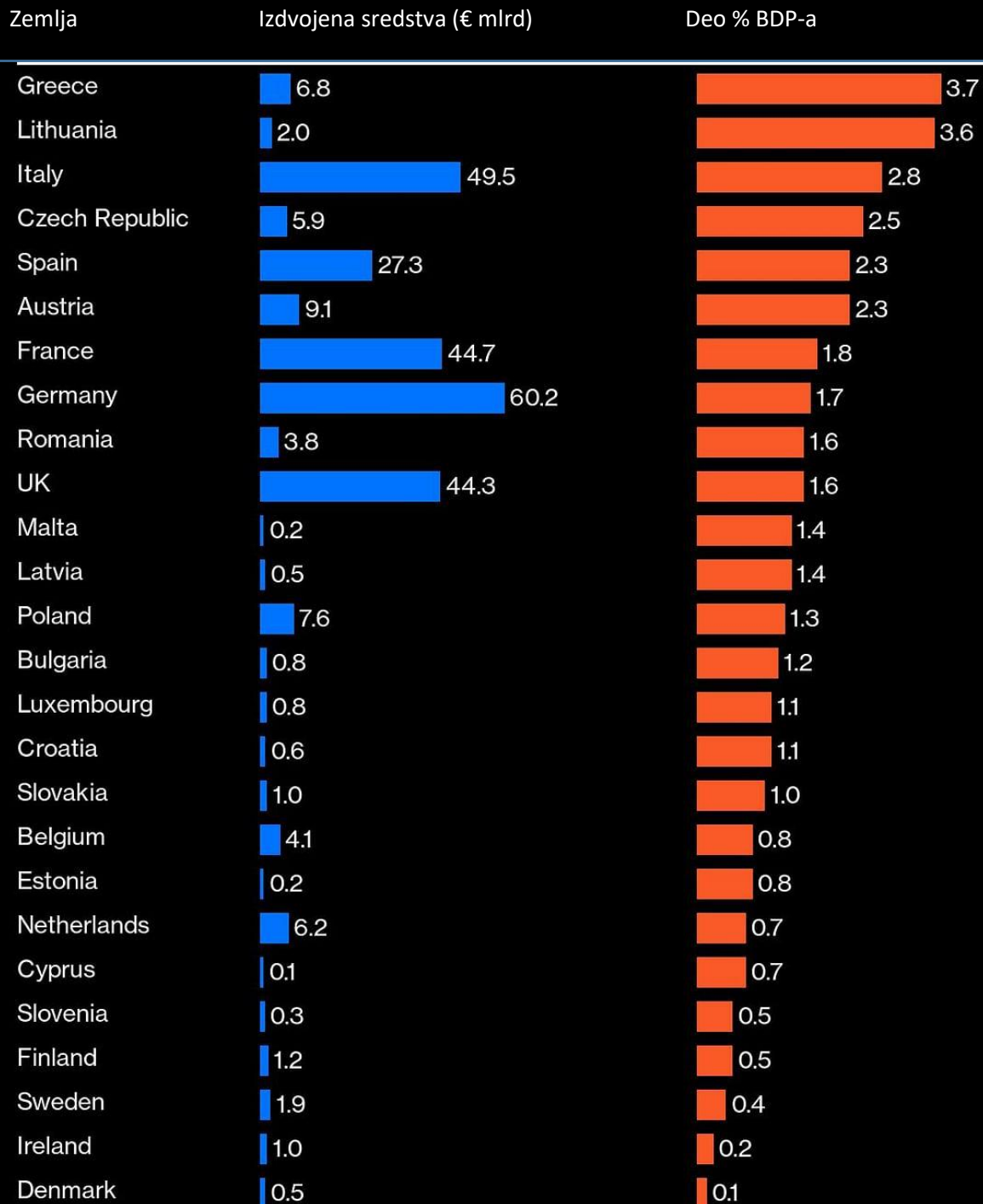
Nije više članica EU i nije posvećena smanjenju potrošnje energije za 15%, niti se oslanja na ruski gas, ali postavlja svoje planove za vanredne situacije u suočavanju s tmurnom zimom.

Sa rastućim cenama energije i krizom troškova života koja pogađa zemlju, sada je vreme da premijer, kandidati, bivši kancelar finansija Riši Sunak, i sadašnja ministarka spoljnih poslova Liz Trus, odluče treba li strateška energetska politika biti visoko na dnevnom redu vlade, piše **RTE**.

Spašavanje energije

Evropske vlade izdvojile su oko 280 milijardi evra da ublaže energetska krizu

Source: Bruegel analysis of policies since September 2021

Note: UK figure includes some funding specified for general cost-of-living

Zemlje EU pribegavaju smanjenju PDV-a u borbi protiv energetske inflacije

BRISEL - EU je 6. aprila 2022. uvela nove slobode u određivanju snižene stope PDV-a u EU, što omogućava državama članicama da po prvi put koriste sniženu stopu PDV-a ispod 5% na kontrolirani asortiman dobara i usluga.

Raste broj evropskih zemalja rešenih da smanje već snižene stope PDV-a na domaću energiju, benzin i hranu. Ukupna inflacija u evrozoni je u julu dostigla 8,9 odsto, u odnosu na 8,6 odsto u junu.

Ovo dolazi uprkos tome što je MMF u nedavnom izveštaju kritikovo smanjenje PDV-a zbog inflacije, a pridružio mu se i OECD. Nakon nedavnih reformi u pogledu slobode stope PDV-a, zemlje članice EU mogu slobodno smanjiti stope PDV-a na prirodni gas, struju i slične isporuke bez konsultacija s EU.

- Nemačka smanjuje PDV na gas na 7 posto do marta 2024
- Italija se ponovo vraća na smanjenje stope PDV-a na prirodni gas na kraju godine na 5%
- Finska razmatra smanjenje PDV-a na električnu energiju
- Slovenija je u septembru potvrdila smanjenje stope PDV-a na domaći gas
- Kiparski parlament glasa za nultu stopu PDV-a na benzin, energiju i struju
- Bugarska potvrđuje produženje smanjenja PDV-a na energiju
- Irska će verovatno produžiti smanjenje PDV-a na energiju do kraja 2022
- Belgija produžava privremeno smanjenje stope PDV-a na grejanje do kraja 2022
- Velika Britanija raspravlja o privremenom smanjenju stope PDV-a nakon smanjenja carine na gorivo
- Španija dodatno smanjuje PDV na električnu energiju na 5%
- Holandija planira smanjiti PDV na električnu energiju na 9 posto
- Poljska produžava privremena smanjenja PDV-a na energiju do 31. oktobra 2022
- Luksemburg smanjuje PDV na dizel do kraja 2022
- Estonija će privremeno smanjiti PDV na domaću energiju do maja 2023
- Irska je PDV na gas i struju smanjila na 9% na 6 meseci
- Portugal dodatno smanjuje carine jer čeka potvrdu o smanjenju PDV-a na benzin na 13%
- Smanjenje PDV-a na energiju u Holandiji i smanjenje carina na benzin do decembra 2022
- Estonija smanjuje PDV na benzin i lož ulje od 30. aprila
- Španija je smanjila PDV na domaće gorivo sa 21% na 10% do 30. juna 2022.
- Turska će smanjiti PDV na struju na 8%
- Rumunija smanjuje PDV na domaću električnu energiju sa 19% na 5% u 2022. U pripremi je i predlog smanjenja PDV-a na benzin.
- Grčka razmatra smanjenje PDV-a na struju.
- Litvanija želi smanjiti PDV na 0% na toplotnu energiju i domaći prirodni plin i osnovnu hranu do početka maja 2022.
- Ministarstvo finansija Češke smanjilo je na 0% PDV na domaći prirodni gas i električnu energiju.
- Ukrajina razmatra nultu stopu sa 20% na goriva.

Traži se neodložno zamrzavanje cene energije u Evropskoj uniji

BRISEL - Češko predsedništvo Savetom EU najavilo je 26. avgusta da će uskoro sazvati vanredni sastanak ministara zaduženih za energetiku kako bi razgovarali o hitnim merama koje se mogu preduzeti u suočavanju s velikim rastom cena energije.

Belgijski premijer Aleksander de Kro (Alexander De Croo) najavio je da će tražiti da se na nivou EU obuzda rast cena struje i prirodnog gasa. "Bio sam jedan od prvih koji su rekli da ne možemo nastaviti sa rešavanjem problema cena smanjivanjem poreza, nego da ih treba blokirati. To se može učiniti samo zajedno s ostalim evropskim zemljama", izjavio je 28. avgusta premijer, dodajući da će Belgija sama nešto preduzeti, ako to ne bude moguće na evropskom nivou.

Belgijska ministarka energetike Tine van der Streten (Tinne Van der Straeten) napisala je na **Twitteru** da je hitno potrebno zamrznuti cene gasa u Evropi, dodavši da je veza između cena gasa i struje veštačka i da je treba reformisati. "Sledećih pet do deset zima biće užasne ako ništa ne preduzmemo", upozorila je.

S njom se slaže i Austrija, piše **BBC**. "Moramo delovati na izvoru, na evropskom nivou, i raditi na zamrzavanju cena gasa. Moramo zaustaviti ovo ludilo koje se sada događa na energetskim

tržištima, rekao je austrijski kancelar Karl Nehamer (Nehammer).

Dmitri Medvedev, bivši predsednik Rusije i zamenik šefa ruskog Saveta bezbednosti, rekao je da bi cene gasa u Evropi mogle dostići 5.000 evra na tržištu pre kraja godine, prenosi ruska novinska agencija **TASS**. "Ovo poručujem šefovima država i vlada zemalja EU - cena gasa povećaće se na 3.500 evra za hiljadu kubnih metara. Prisiljen sam da povećam prognozu cene gasa na 5.000 evra za hiljadu kubnih metara do kraja 2022. godine", napisao je na **Telegramu**.

Nemačka podeljena oko reforme tržišta električne energije koju je predložila EU

BERLIN - Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) preporučila je podelu njemačke jedinstvene zone nadmetanja za električnu energiju u potezu koji je izazvao zabrinutost na jugu zemlje, gde se cene struje održavaju veštački niskim, piše 25. avgusta **Euractiv**.

Sama veličina zone nadmetanja na nemačkom tržištu električne energije – gde su veleprodajne cene električne energije ujednačene – dugo je predstavljala problem za regulatore.

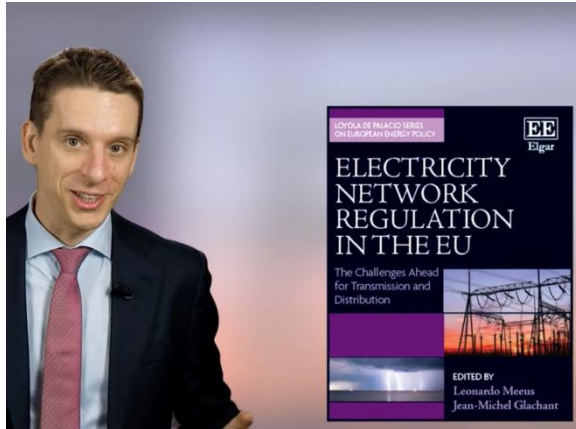
S obzirom da se Evropa suočava s paralelnom krizom gasa i električne energije, ACER želi postići povećanje efikasnosti na tržištu koje oseća pritisak rekordnih cena gasa i posrnule francuske nuklearne flote.

"ACER je doneo odluku o alternativnim konfiguracijama zona nadmetanja za električnu energiju," saopštila je agencija 9. avgusta.

Za Nemačku, ACER je osmislio četiri alternativne konfiguracije koje su podelile jedinstveno tržište električne energije u četiri zone nadmetanja.

Prednosti bi uključivale smanjeno opterećenje dalekovodne mreže i severne države, koje proizvode velike količine obnovljive energije, i niže račune za potrošače u tim regijama.

“Mislim da bi to mogao biti deo rešenja,” rekao je Leonardo Meus (Meeus) (foto), novi direktor Firentinske škole regulacije, u intervju za **Euractiv**. “Zato što inače cene ne odražavaju realnost sredstava za proizvodnju i prenos električne energije u tom regionu, što je osnova funkcionisanja tržišta.”

Uz jedinstvene cene, rizik je da se zagušenje mreže nikada ne reši. “Ako pokušate da to sakrijete, niko to ne uzima u obzir, a onda morate da rešite problem, što je veoma skupo”, objasnio je Meus.

Ali nemački zakonodavci nemaju dovoljno apetita da reformišu zone za nadmetanje u zemlji u kojoj se industrijski interesi mešaju sa politikom na državnom nivou.

I niko od njih ne želi da se vidi kao uzrok poskupljenja električne energije za potrošače u svom regionu. Uobičajena pretpostavka je da bi cene električne energije na jugu bile dvostruko veće od onih na severu ako bi se zone podelile,

zbog nedostatka proizvodnje obnovljive energije i spore izgradnje mreže.

Podela zona za licitiranje električne energije igra u dugotrajna trvenja između bogatije južne Njemačke i siromašnijih severnih država, koje su uložile velika sredstva u obnovljive kapacitete.

“Nepravedno je da oni koji proizvode najviše obnovljive energije imaju najvišu cenu struje”, rekla je Manuela Švezig (Schwesig), ministarka SPD-a i predsednica baltičke države Meklenburg-Zapadna Pomeranija.

Bavarski političari su brzo odgovorili. “Sada Manuela Švezig želi da kazni građane Bavarske zbog činjenice da ovde duva manje vetra”, rekao je Martin Huber, generalni sekretar uticajne bavarske konzervativne stranke CSU.

Poslanici nemačkog parlamenta su takođe oprezni da se prihvatanje ove odluke ne protumači kako svesno nameću veće cene električne energije biračkom telu.

“Rasprava o zonama cena električne energije između Evrope i Nemačke ima dugu istoriju”, objasnila je Ingrid Nestle, glasnogovornica Zelenih u nemačkom parlamentu za pitanja energetike i klime.

“Teško je zamisliti da će se revolucionarne odluke ovde donositi u kratkom roku”, rekla je Nestle. “Ali istina je: u Nemačkoj moramo doneti odluku između znatno većeg širenja elektroenergetskih mreža nego ranije ili više regionalnog dizajna tržišta”, dodala je.

Koalicioni sporazum nemačke vlade glasi: “Posvećeni smo daljoj integraciji unutrašnjeg evropskog energetskog tržišta”, misleći na tekuću raspravu o preuređenju nemačkog dizajna tržišta električne energije.

Prvi konkretni vladini predlozi o tenderskim zonama očekuju se u toku 2022. godine.

Ocena nemačkog regulatora mreže je da ACER „ne uzima u obzir potencijalne koristi koje veće zone ponude mogu doneti“, navodeći kao razlog dodatnu tržišnu likvidnost i konkurenciju.

Umesto toga, ACER-ov pristup “zanemaruje činjenicu da isprepletene, veće zone nadmetanja pružaju važne signale o likvidnosti i cenama za celo unutrašnje tržište energije”, ocenjeno je iz Bundesagentur.

Nemački regulator predložio je kombinovanje više država članica kako bi se olakšala optimalna distribucija zona nadmetanja, navodi se u protokolu od 8. avgusta.

Referentne evropske cene električne energije prvi put iznad 1.000 evra

BERLIN - Nemačke cene električne energije skočile su za dodatnih 6,6%, na 1.050 evra po megavat-satu tokom trgovačke sesije u ponedeljak 29. avgusta u Berlinu, javio je **Bloomberg**.

Taj rast usledio je nakon skoka od 25% u prethodni petak na nemačkim i francuskim tržištima električne energije, što je dovelo do toga da su francuske cene električne energije ugovarane za godinu unapred probile po prvi put granicu od 1.000 evra.

Cene su porasle pre nego što je ruski državni energetska gigant Gazprom zatvorio svoj gasovod Severni tok 1 radi održavanja između 31. avgusta i 2. septembra.

Nemačka komunalna kompanija Uniper je ovih dana saopštila da će ponovo pokrenuti elektrane na ugalj. Planira za sada da struju iz tih izvora obezbeđuje do kraja aprila 2023. godine.

Evropski fjučers prirodnog gasa takođe je ove godine dostigao maksimum svih vremena.

CEO Shell-a: Visoke cene energije i štednja goriva trajaće godinama

STAVANGER, Norveška – Evropa se možda suočava sa godinama racionalizacije energije i potrebom za pronalaženjem alternativnih zaliha kako se njena energetska kriza pogoršava, izjavio je u ponedeljak izvršni direktor Shella Ben van Beurden, prenosi **Financial Times**.

Sve u svemu, kriza će testirati "solidarnost" među državama članicama EU, rekao je van Beurden.

Moguće je da slede brojne zime u kojima moramo nekako pronaći rešenja kroz uštede potrošnje, kroz racionalizaciju i vrlo, vrlo brzu izgradnju alternativa“, rekao je on. „Da će ovo biti nekako lako ili gotovo, mislim da je to fantazija koju bismo trebali ostaviti po strani.“

Cene električne energije u Evropi su ove godine skočile, pa je cena bazne električne energije za narednu godinu u Nemačkoj za preko 1.400% iznad prosečne cene između 2010. i 2020. godine.

Veći deo kontinenta se trudi da obezbedi zalihe prirodnog gasa pre zimskih meseci. Cene zabeležene u prošli petak bile su preko 30 puta više od referentnih cena pre dve godine i više od 10 puta od sadašnjeg nivoa u Sjedinjenim Državama, piše **Financial Times**.

ACER želi hitnu reviziju pravila o ograničenju cena za dan unapred

LIUBLJANA - Jedinstveno evropsko tržište električne energije za dan unapred ima mehanizam za automatsko prilagođavanje maksimalne cene u slučaju visokih cena. ACER želi da revidira metodologiju za automatsko povećanje maksimalne granice cene u slučaju skokova cena, objavila je 2. septembra EU Agencija za saradnju energetske regulatora..

Prema metodologiji Harmonizovane maksimalne i minimalne klirinške cene (HMMCP), ako cene u bilo kojoj zoni dosegnu 60% maksimalne cene, to pokreće povećanje maksimalne cene 5 nedelja kasnije. Incidenti sa skokom cena u aprilu u Francuskoj i nedavno u baltičkom području izazvali su potrebu za automatskim povećanjem usklađene maksimalne klirinške cene za dan unapred tržište (SDAC).

Zašto menjati metodologiju?

S obzirom na očekivane visoke cene na tržištima električne energije pred nama, ACER poziva na reviziju HMMCP metodologije kako bi se ograničila učestalost povećanja maksimalne

klirinške cene na jedinstvenom tržištu dan unapred, omogućavajući potrošačima i učesnicima na tržištu da se postupno i bolje prilagode situaciji oskudice na tržištu.

Proces promene metodologije

Prvo imenovani operatori tržišta električne energije (NEMO) moraju predložiti amandman na HMMCP metodologiju. Zatim, ACER formalno ima 6 meseci da donese odluku, ali ima za cilj da sprovede proces na znatno brži način.

U drugoj polovini septembra (uslovljeno podnošenjem NEMO-a), ACER će pokrenuti ekspeditivnu javnu konsultaciju o predlozima NEMO-a.

Na šta treba paziti u narednim mesecima?

Do skokova cena može doći češće ako nije dovoljno prekograničnih interkonektorskih kapaciteta stavljeno na raspolaganje za trgovinu i/ili odgovor na potražnju nije doveden na tržište. U nekim slučajevima, ovo može čak ugroziti sigurnost snabdevanja, navodi ACER.

Kako Evropa štiti domaćinstva od rastućih troškova energije

LONDON - Reuters prenosi neke od politika koje su neke zemlje članice Evropske unije i Britanija objavile (do sredine avgusta) kako bi pomogle u zaštiti potrošača:

EVROPSKA KOMISIJA

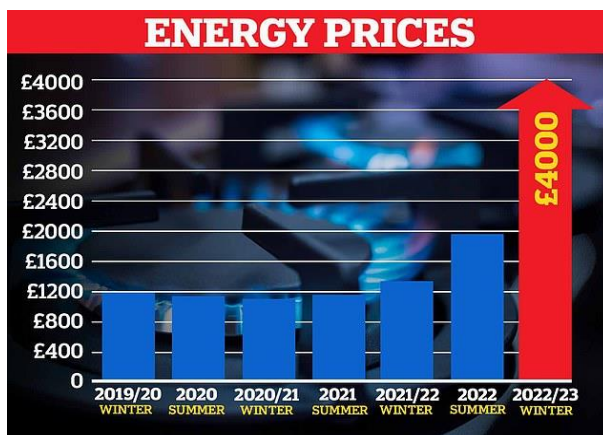
Zemlje Evropske unije su u velikoj meri odgovorne za svoje nacionalne energetske politike, a pravila EU im dozvoljavaju da poduzmu hitne mere kako bi zaštitile potrošače od većih troškova.

Evropska unija je u julu zatražila od zemalja članica da ove zime dobrovoljno smanje potražnju za gasom za 15 odsto uz moguće uvođenje obaveznih rezova.

Blok takođe ima za cilj da napuni skladište do 80% kapaciteta do 1. novembra kako bi obezbedio tampon za zimske mesece najveće potražnje.

BRITANIJA

Britanija ima plafon za cene energije (struja/gas) za najčešće korišćene energetske ugovore u domaćinstvima. Cenovni limit od oktobra podignut je 26. avgusta na prosečnih 3.549 funti, sa prethodnih 1.971 funti godišnje.

Grupa za prognoziranje Cornwall Insight procenjuje da će prosečni britanski godišnji računi za gas i struju skočiti na 4.266 funti u januaru.

Vlada se suočava sa sve većim pozivima da pruži veću podršku domaćinstvima koja se bore sa računima za energiju, ali premijer Boris Džonson (Johnson) rekao je da će prepustiti velike fiskalne odluke novom premijeru.

Jedna od kandidata za premijera, ministarka spoljnih poslova Liz Tras (Truss) je rekla da će primeniti privremeni moratorijum na ekološke i socijalne dažbine koje se dodaju na račune za struju potrošača.

Bivša vlada je u maju odobrila paket podrške od 15 milijardi funti za pomoć domaćinstvima. Svako domaćinstvo će od oktobra dobiti kredit od 400 funti na račun za struju.

Više od 8 miliona domaćinstava sa niskim primanjima koja primaju državne beneficije takođe dobijaju dodatnu jednokratnu isplatu od 650 funti. Dodatnu pomoć će dobiti i penzioneri i invalidi.

BUGARSKA

Bugarska je u maju odobrila paket od 2 milijarde leva (1,1 milijardu dolara) koji ima za cilj da zaštiti kompanije i potrošače sa niskim prihodima od skoka cena energije i hrane.

Vlada je takođe odobrila popust od 0,25 leva po litru benzina, dizela i tečnog naftnog gasa i metana od jula do kraja godine i ukinula akcize na prirodni gas, struju i metan.

DANSKA

U junu, danski zakonodavci dogovorili su se o novčanoj pomoći starijim osobama i drugim merama u ukupnom iznosu od 3,1 milijarde danskih kruna (439 miliona dolara) kako bi se ublažio uticaj rastuće inflacije i visokih cena energije. Mere takođe uključuju smanjenje nameta na cene struje.

Danski zakonodavci su se prethodno dogovorili o takozvanom "toplotnom čekingu", što znači da će subvencije u vrednosti od 2 milijarde danskih krana (288 miliona dolara) biti isplaćene za oko 419.000 domaćinstava teško pogođenih rastućim računima za energiju.

FRANCUSKA

Francuska se obavezala da će ograničiti povećanje regulisanih troškova električne energije na 4%. Kako bi pomogla u tome, vlada je naredila elektroenergetskom gigantu EDF, koji je 80% u državnom vlasništvu, da proda jeftiniju nuklearnu energiju konkurentima.

Nove mere - kao što je pomoć kompanijama sa većim troškovima gasa i struje - dovele su ukupne troškove vladinog paketa do 25-26 milijardi evra.

Francuski energetske regulator CRE saopštio je u septembru da predlaže povećanje regulisanih tarifa za prodaju električne energije (TRVE) za 3,89%. Vlada ima mogućnost da se suprotstavi povećanju.

NEMAČKA

Nemačka vlada u nedelju, 4. septembra, je najavila paket pomoći od 65 milijardi evra kako bi ublažila posledice vrtoglavog rasta troškova energije na građane i firme, dok je takođe obećala reformu energetske tržišta kako bi prikupila višak profita i ograničila cene.

Vlada će iskoristiti prihode od poreza na nepredviđene zarade za snižavanje cena gasa, nafte i uglja za krajnje potrošače, rekao je kancelar Olaf Šolc (Scholz), najavljujući mere za ublažavanje uticaja rasta cena energije na stanovništvo.

Nemački radnici koji plaćaju porez na dohodak dobiće jednokratni dodatak na platu na cenu energije od 300 eura.

U narednih nekoliko godina, oko 12-13 milijardi eura godišnje će se izdvajati za subvencioniranje renoviranja starih zgrada i ugradnju energetski efikasnijih prozora, vrata i grejača.

Međutim, nemačka domaćinstva će morati da plaćaju skoro 500 evra više godišnje za gas nakon što je određena taksa koja će pomoći komunalnim preduzećima da pokriju troškove zamene ruskog snabdevanja.

Namet, koji je uvela Nemačka u pokušaju da pomogne Uniperu i drugim uvoznicima da se izbore sa rastućim cenama, biće uveden od 1. oktobra i ostaće na snazi do aprila 2024. godine.

Nemačka komunalna preduzeća procenjuju da zbog visokih cena gasa do 15 % njihovih klijenata neće moći da plate račune za komunalne usluge, prenosi **DPA**.

GRČKA

Grčka je od septembra potrošila oko 7 milijardi eura na subvencije za struju i druge mere kako bi pomogla domaćinstvima, preduzećima i poljoprivrednicima da plate svoje račune za struju i gas.

Subvencije, koje će su uključene u račune za struju, iznose oko 1,136 milijardi eura u avgustu i apsorbuju do 90% povećanja mesečnih računa za struju za domaćinstva i 80% povećanja za mala i srednja preduzeća.

Grčka je nametnula gornju granicu plaćanja proizvođačima električne energije kako bi odražavala njihove stvarne proizvodne troškove, efektivno ukidajući doplatu na račune za struju, a prihodi su namenjeni za finansiranje subvencija za struju.

MAĐARSKA

Mađarska je od prošlog novembra ograničila maloprodajne cene goriva na 480 forinti (1,23 dolara) po litru, znatno ispod trenutnih tržišnih

cena. Ta mera je, međutim, dovela do takvog povećanja potražnje, da je kasnije primorala vladu da ograniči pravo na program.

Oštar porast cena gasa i električne energije u Evropi takođe je primorao mađarsku vladu da smanji višegodišnju gornju granicu na maloprodajnim računima za komunalne usluge, postavljajući granicu limitiranih cena na nivou nacionalnog proseka potrošnje, s tržišnim cenama koje se primenjuju iznad toga.

Mađarska je takođe uvela zabranu izvoza goriva kako bi osigurala domaće potrebe za snabdevanjem i nedavno je ublažila propise o seči kako bi zadovoljila povećanu potražnju za čvrstim gorivima, za grejanje.

ITALIJA

Italija je početkom avgusta odobrila novi paket pomoći vredan oko 17 milijardi eura kako bi se zaštitile firme i porodice od povećanja troškova energije.

Taj plan dolazi pored nekih 35 milijardi eura predviđenih u budžetu od januara kako bi se ublažio uticaj ogromnih troškova struje, gasa i benzina.

Nacrt koji je video Reuters pokazao je da će vlada proširiti bonus od 200 eura isplaćen u julu na Italijane sa niskim i srednjim primanjima koji ga ranije nisu primili.

Smanjenje akciza na gorivo na pumpi produženo je do 20. septembra.

HOLANDIJA

Holandija je smanjila poreze na energiju za svojih 8 miliona domaćinstava.

NORVEŠKA

Norveška subvencionise račune za struju u domaćinstvima od decembra i trenutno pokriva 80% dela računa za struju iznad određene stope. Planirano je da se ovo poveća do 90 posto od septembra, s tim da će šema ostati na snazi najmanje do marta 2023.

POLJSKA

Poljska vlada odobrila je 23. avgusta nacrt zakona kojim se predviđaju jednokratne subvencije za domaćinstva koja se za grejanje koriste gorivo bez uglja.

Usvojeni nacrt zakona takođe uvodi posebne subvencije za rast troškova grejanja za odabrane javne institucije i kompenzacije toplanama zbog ucrtanih granica tarifa.

Ministarka klime Ana Moskva rekla je da će, pored ranije uvedene subvencije za ugalj od 3.000 PLN (629 EUR), vlada ponuditi jednokratne naknade od 3.000 PLN (629 EUR) za korisnike drvenih paleta, 2.000 PLN (419 EUR) za korisnike lož ulja, 1.000 PLN (209 eura) za korisnike drvene građe i 500 PLN (105 eura) za korisnike tečnog naftnog gasa (TNG).

Domaćinstva će pritom moći da izaberu samo jedno gorivo za grejanje.

RUMUNIJA

Rumunski plan za zaštitu domaćinstava i manjih preduzeća od rastućih računa za energiju košta oko 16 milijardi leja (3,27 milijardi dolara).

Rumunska koaliciona vlada implementirala je šemu kojom se ograničavaju računi za gas i struju za domaćinstva i druge korisnike do određenih mesečnih nivoa potrošnje i

nadoknađuje razliku dobavljačima energije. Plan bi trebalo da bude na snazi do kraja marta 2023.

Rumunski premijer Nicolae Ciuca procenio je u februaru da će šema podrške koštati oko 14,5 milijardi leja (3,27 milijardi dolara), ali analitičari sada očekuju da će premašiti 10 milijardi evra.

ŠPANIJA

Španija je počela privremeno da subvencionise troškove električne energije elektrana na fosilna goriva u pokušaju da snizi visoke cene u kratkom roku, zadržavajući dugoročni fokus na izgradnji obnovljivih kapaciteta. Sistem bi trebao biti na snazi do 31. maja 2023. godine.

Španija je takođe smanjila nekoliko poreza kako bi smanjila potrošačke račune.

Španija je najavila 16 milijardi evra direktne pomoći i povoljnih zajmova kako bi pomogla kompanijama i domaćinstvima da prebrode visoke cene energije.

ŠVEDSKA

Švedska će nadoknaditi domaćinstva koja su najviše pogođena skokom cena struje, a vlada će za te mere izdvojiti 6 milijardi švedskih kruna (605 miliona dolara).

Francuska: Troškovi energije ostaće pod kontrolom i u 2023.

PARIZ - Francuski ministar finansija Bruno L'Mer (Le Maire) obećao je da će troškove struje za potrošače držati pod kontrolom dok cene energije u Evropi rastu na rekordne nivoe.

Pariska vlada je postavila gornju granicu cena energije kako bi zaštitila domaćinstva do 31. decembra, a ministar L'Mer je 27. avgusta rekao da će sledeće godine očekivana povećanja cena biti "ograničena".

Govoreći na konferenciji vladajuće koalicije u gradu Mecu na istoku zemlje on je rekao: „Granica od četiri posto će se zadržati do kraja godine.

L'Mer je takođe rekao da će pristup fondu od tri milijarde evra za preduzeća koja ne mogu podmiriti račune za energiju biti olakšan.

Ali rat u Ukrajini nije jedini krivac u Francuskoj, gde nuklearna energija trenutno pokriva oko 70 posto nacionalnih potreba za električnom energijom. Gašenje nekoliko nuklearnih reaktora zbog problema korozije doprinelo je povećanju cene električne energije u tojli.

Tradicionalno izvoznik električne energije, Francuska je sada uvoznik.

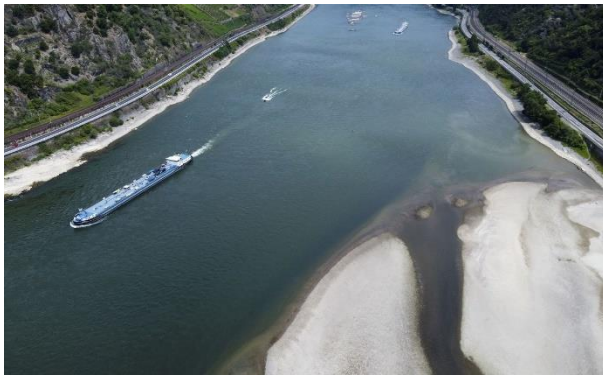
Petinu električne energije u Evropi proizvode gasne elektrane, pa pad snabdevanja neminovno dovodi do poskupljenja.

U petak su evropske cene gasa dostigle 341 evro po megavat-satu, blizu rekordnog maksimuma od 345 evra u martu, prenosi **RFI**.

Energetska kriza u EU se produbljuje kako suša pogađa proizvodnju električne energije

BRISSEL - Visoke temperature i suša produbili su energetska krizu u Evropi ovog leta, utičući na proizvodnju električne energije u vreme kada se evropske ekonomije već suočavaju s neviđeno visokim cenama nafte i gasa, piše portal **teleSUR**.

U Francuskoj, najvećem evropskom proizvođaču nuklearne energije, nekoliko elektrana duž Rone i Garone bilo je prisiljeno da smanji proizvodnju jer su temperature reke bile previsoke da rashlade elektrane. Ovo je dodatno smanjilo snabdevanje električnom energijom nakon zatvaranja desetak od 56 nuklearnih elektrana u zemlji radi planiranog održavanja.

Proizvodnja nuklearne energije u Francuskoj iznosila je 20,1 TWh u junu, što je znatno ispod 27,7 TWh zabeleženih u istom mesecu prošle godine, prema najnovijim podacima koje je objavio francuski operater prenosnog sistema električne energije RTE.

Težak udarac je zadobila i hidroenergija. U proseku, Francuska je u julu imala deficit padavina od oko 84 posto. Kako je rečni i jezerski fond pao na najniže nivoe u više od 20 godina, u junu je proizvedeno samo 4 TWh hidroelektrične energije, što je najniži nivo ikada zabeležen u istom periodu.

U međuvremenu, Electricite de France (EDF) je u avgustu izvestio da je u dolini Rone, na Alpima i Azurnoj obali, koji čine više od 70 posto hidroenergetskih kapaciteta zemlje, proizvodnja hidroenergije pala za 60 posto od januara.

Zapanjujućih 64% zemalja Evropske unije doživljava upozorenje ili stanje upozorenja na sušu, uključujući veći deo Engleske, Italije, Irske, Francuske, Španije, Nemačke i mnogih drugih zemalja

Situacija u Italiji nije ništa bolja. Sever Italije, domaćin najduže reke u zemlji - Po - kao i njenih glavnih hidroelektrana, trenutno se suočava sa najvećom sušom u poslednjih 70 godina. Nivo Poa pao je za gotovo 50 posto u odnosu na prosek prethodnih godina.

Energetska kompanija Enel saopštila je da je elektrana u blizini Pjaćence, jugoistočno od Milana, zatvorena na neodređeno vreme u junu, a većina drugih hidroelektrana ne radi punim kapacitetom zbog niskog nivoa reke. Od januara do maja proizvodnja hidroelektrične energije pala je za oko 40 posto u odnosu na isti period prošle godine, prema Utilitalia, savezu vodoprivrednih kompanija u zemlji.

Norveška, evropski izvoznik električne energije broj 1 sa proizvodnjom hidroenergije od 137,9 TWh prošle godine, priprema okvir za ograničavanje izvoza električne energije.

Zbog "polupraznih" rezervoara vode, izvoz hidroelektrana iz Norveške, koji se naziva "baterijom Evrope" i smatra glavnom alternativom u odsustvu ruskog gasa, ne ispunjava ovo obećanje.

Krajem jula nivo popunjenosti norveških akumulacija bio je 67,9 posto, što je znatno niže od odgovarajućih 77,7 posto u isto doba godine od 2002. do 2021. Najniža popunjenost od 50,4 posto zabeležena je u jugozapadnoj Norveškoj. ranije ovog meseca, prema norveškom Direktoratu za vodne resurse i energiju (NVE).

Proizvodnja energije uglja je takođe pogođena u Nemačkoj jer su potonule vode Rajne otežale transport duž reke. Lokalna broderska kompanija saopštila je medijima da, iako je još uvek plovna, plovila mogu nositi samo oko četvrtinu svog kapaciteta.

Uniper sa sedištem u Dizeldorfu, jedna od najvećih nemačkih energetske kompanija, saopštila je da bi dve njene elektrane na uglj u zapadnom delu Nemačke mogle raditi neregularno do početka septembra zbog nesigurnih isporuka uglja.

Pad nivoa proizvodnje doveo je do povećanja cena. U julu su cene struje u Francuskoj i Nemačkoj bile blizu rekordnih nivoa. U prvoj sedmici avgusta, fjučers električne energije za narednu godinu u Evropi premašio je 550 evra po megavat-satu, u poređenju sa manje od 100 evra pre godinu dana.

Britanski regulator podiže gornju granicu cena energije

LONDON — Britanski energetske regulator objavio je 26. avgusta da će podići svoju glavnu gornju granicu za potrošačke račune za energiju na prosečnih 3.549 funti sa 1.971 funti godišnje, dok potrošačke grupe, istraživački centri i političari pozivaju vladu da se pozabavi krizom troškova života, prenosi **Financial Times**.

Nova granica će biti na snazi od 1. oktobra do kraja godine, nakon čega se očekuje da će dalje rasti.

Vlada je pod pritiskom da objavi veću podršku domaćinstvima i široki plan za nadgledanje industrije snabdevanja energijom u vreme krize.

Granica cena ograničava standardnu naplatu koju dobavljači energije mogu naplatiti domaćim kupcima za njihov kombinovani račun za struju i gas u Engleskoj, Škotskoj i Velsu, ali ga Ofgem preračunava tokom cele godine kako bi odražavao veleprodajne tržišne cene i druge troškove industrije.

Račun Italije za uvoz energije udvostručiće se na 100 milijardi evra

ČERNOBIO, Italija – Italijanski neto troškovi uvoza energije trebalo bi da se više nego udvostruče ove godine na gotovo 100 milijardi evra, rekao je ministar privrede, upozoravajući da Rim ne može trošiti unedogled kako bi ublažio udarac skupe energije na privredu. Italija iz uvoza pokriva tri četvrtine svoje potrošnje energije.

Obraćajući se godišnjem poslovnom forumu Ambroseti, 3. septembra, ministar privrede Daniele Franko (Franco) rekao je da je italijanski neto uvoz energije koštao je 43 milijarde eura u 2021. Povećanje od oko 60 milijardi evra koje se očekuje 2022. iznosi otprilike 3% bruto domaćeg proizvoda.

Evropa je 'penzionisala' uglj u korist OIE i sada joj je preko potreban gas

LONDON - Evropi je preko potrebno snabdevanje prirodnim gasom jer je većina njenih nacija prebacila previše svog baznog opterećenja za obnovljivu energiju, kaže voditelj **Sky News-a** Kris Keni (Chris Kenny).

„Nema sumnje da je rat u Ukrajini i uticaj na isporuke ruskog gasa, uz cene faktor koji pogoršava bol Evrope, ali u glavnom, problem je u tome što je većina evropskih nacija povukla previše proizvodnje baznog opterećenja, uglavnom uglja naravno, i previše su se zalagali za povećanje obnovljive energije“.

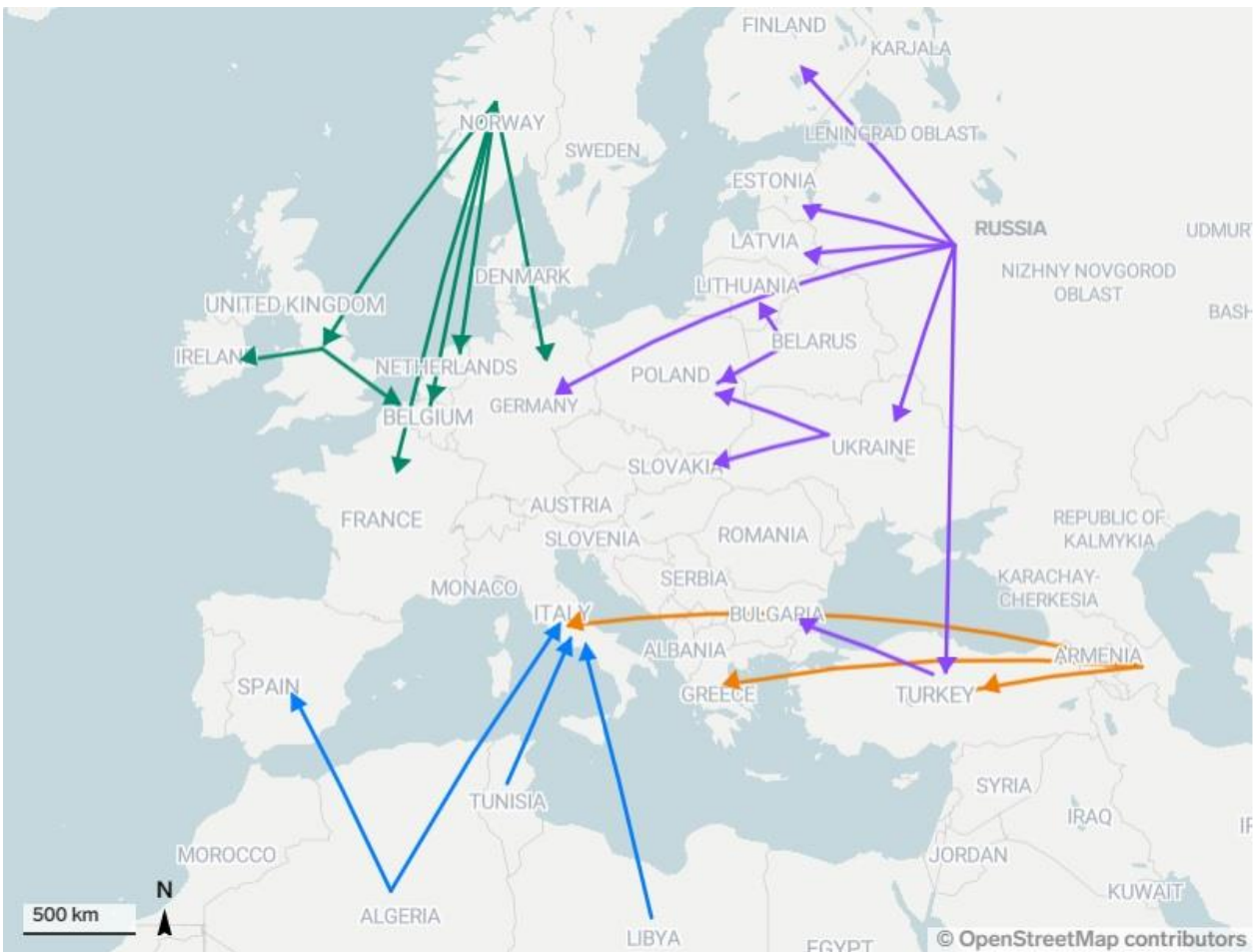
“To ne može obaviti posao, i jednostavno nikada neće, osim ako ne dođe do nezamislivog proboja u efektivnom i efikasnom skladištenju električne energije.”

On očekuje da bi udeo uglja u proizvodnji električne energije u EU, koji je prošle

godine iznosio ukupno 15%, do kraja godine mogao porasti na preko 20%.

Mapa: Odakle se Evropa snabdeva prirodnim gasom (Izvor: ENTSOG)

ACER predao Evropskoj komisiji revidirani mrežni kodeks o sajber-sigurnosti električne energije

LJUBLJANA - Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) predala je Evropskoj komisiji reviziju Mrežnog kodeksa za aspekte sajber-sigurnosti prekograničnih tokova električne energije. Ovaj mrežni kodeks kibernetičke sigurnosti ima za cilj daljnji doprinos održavanju sigurnosti i otpornosti elektroenergetskog sistema širom Evrope.

Agencija je revidirala predlog mrežnog kodeksa koji su podneli ENTSO-E i EU DSO entitet u januaru 2022. Mrežni kodeks uključuje pravila o različitim aspektima kibernetičke sigurnosti električne energije, kao što su:

- Zajednički okvir sajber-sigurnosti električne energije koji ima za cilj standardizaciju mera koje su na snazi za zaštitu sajber perimetra električne energije EU;
- Upravljanje sajber sigurnošću za sektor električne energije;
- Sveobuhvatan proces upravljanja prekograničnim rizicima;
- Tokovi razmene informacija o sajber sigurnosti kako bi se osigurale pravovremene informacije i podstakla brza i koordinirana reakcija relevantnih aktera;

- Pravila o postupanju sa incidentima i kriznom upravljanju;
- Okvir vežbi kibernetičke sigurnosti kako bi se poboljšala spremnost svih operatera;
- Pravila za zaštitu razmene informacija;
- Okvir za praćenje, benchmarking i izveštavanje.

Glavne promene koje je ACER-ova revizija uvela u predlog mrežnih operatera uključuju:

- specificiranje elemenata i principa koje treba uključiti u termine, uslove i metodologije;
- razrada pitanja vezanih za upravljanje;
- uvođenje pravne osnove za izradu smernica za razmjenu informacija;
- uvođenjem mogućnosti da države članice budu izuzete od odredbi iz razloga nacionalne sigurnosti.

Koji su sljedeći koraci?

Zatim će Komisija razmotriti dostavljeni Mrežni kodeks i pokrenuti proceduru za donošenje delegiranih akata.

Udeo uglja u proizvodnji struje u EU do kraja godine na +20% - Euracoal

EURACOAL

BRISEL - Mnoge evropske zemlje planiraju da ove zime sagorevaju više uglja zbog energetske krize, izjavio je generalni sekretar Evropske asocijacije za ugalj i lignit (Euracoal) Brajan Rikets (Brian Ricketts) (na slici).

On je za **Anadolu Agency** rekao da mnoge evropske zemlje, uključujući Nemačku, Francusku, Italiju, Španiju, Holandiju, Austriju, Poljsku,

Mađarsku, Češku, Grčku i Veliku Britaniju imaju potencijal za proizvodnju električne energije iz uglja, s obzirom na to da mogu ili ponovo otvoriti termoelektrane ili produžiti njihov radni period.

Uprkos smanjenju energije, rekao je da Evropljani ne smatraju ugalj "vitezom u sjajnom oklopu", već samo "dobro dobrodošlim dolaskom na scenu".

Tvrdi da je oslanjanje na uvozni gas bila greška i da je stav Evropske komisije da još odlučnije sledi agendu obnovljivih izvora energije.

Ipak, preporučio je da EU preduzme korake za ublažavanje određenih propisa o uglju kako bi se ublažili negativni efekti energetske krize i popunila praznina koju ostavlja prirodni gas.

"Suština akcija koje preduzimamo je da održimo neku vrstu stabilnosti tokom teške situacije", rekao je on.

Neizvesnosti izazvane rusko-ukrajinskim ratom dovele su do neviđenog povećanja cena prirodnog gasa i električne energije, a cene uglja

su se učetvorostručile od prošle godine na čak 400 dolara po toni.

Bez obzira na to, Rikets predviđa da se cene uglja za septembarske fjučerse na evropskim tržištima, kojima se trenutno trguje po 405 dolara po toni, sa 100 dolara u ovom periodu prošle godine i 60 dolara godinu dana ranije, neće održati na ovom nivou, mada - kaže - "nije moguće je napraviti bilo kakva predviđanja sa pozicije odakle se nalazimo", on rekao je.

Evropska kriza pokazuje vrednost uglja, kaže južnoafrički ministar

PRETORIJA - Južnoafrički ministar energetike odbacio je tvrdnju da obnovljiva električna energija može rešiti godine manjka struje, ukazujući pri tom na povratak Evrope na korišćenje fosilnih goriva kao dokaz ograničenja korišćenja zelene energije.

Solarne i vetroelektrane mogle bi se koristiti kao dopuna proizvodnji struje iz uglja, gasa i nuklearne energije, ali su imale ograničenja kada je reč o zadovoljavanju potreba Južne Afrike, rekao je ministar mineralnih resursa i energetike Gvede Mantaše (Gwede Mantashe).

"Uzbuđenje oko prelaska s uglja na obnovljive izvore energije postaje mit", rekao je Mantashše, bivši rudar i sindikalni vođa, u intervjuu za **Bloomberg**. "Mnogi misle da su obnovljivi izvori takozvani spasitelj, a mi znamo da nije. Nemačka je to bolno naučila."

Južnoafrička Republika oslanja se na ugalj za proizvodnju više od 80% svoje električne energije.

Tarifni plan energetskeg regulatora 'krajnje nepravilan'

DABLIN - Vodeća advokatska firma Republike Irske, Arthur Koks (Cox) opisala je predlog da veliki korisnici energije plaćaju više kako bi se osiguralo adekvatno snabdevanje električnom energijom ove zime kao "krajnje neregularan".

Državni regulator, Komisija za regulaciju komunalnih usluga (CRU), objavio je krajem avgusta predloge o izmenama tarifa električne energije za godinu koja počinje 1. oktobra.

Predlozi uključuju četiri nove tarife, od kojih će se tri primenjivati na ekstra velike potrošače energije (eng. XLEU). Regulator je opisao rizik za sigurnost snabdevanja električnom energijom u narednim godinama kao „značajan“.

Nove mere predviđaju tarife za XLEU-e koji značajno povećavaju svoju potražnju u odnosu na prethodnih 12 meseci, „tarifu za dekarbonizaciju“ za one koji troše električnu energiju tokom perioda slabog vetra i tarifu za XLEU-e koji troše električnu energiju za vreme vanrednog stanja sistema.

Osim toga, za sve kupce električne energije primenjivala bi se 'vršna' tarifa za potrošnju od 17 do 19 sati svakog dana.

U noti na **web stranici** firme, predstavnik kancelarije Arthur Koks navodi da, iako je namera CRU-a da prebaci najveći deo ovih naknada na velike korisnike energije jasna, "predlog da se to učini korišćenjem sistemskih naknada je upitan".

Artur Koks ističe da je korišćenje sistemskih naknada "odražava razumno nastale troškove vezane za sisteme za prenos i distribuciju, zajedno sa razumnom stopom povrata na kapital koji predstavljaju takvi troškovi ... međutim, jasno je da troškovi koji se predlažu da budu nadoknađeni nisu vezani za sisteme za prenos i distribuciju, već za osiguranje snabdevanja električnom energijom putem vanredne proizvodnje“.

Firma naglašava da, prema pravilima EU, učesnici na tržištu imaju pravo da dobiju pristup prenosnoj i distributivnoj mreži pod "objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima".

